Декларація.

Вольность и независимость Яснѣйшей Республики Польской возбуждали всегда вниманіе и попеченіе всѣхъ ея сосѣдей. ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВО ИМПЕРАТРИЦА Всероссійская присоединяя къ сему уваженію торжественныя и точныя свои обязательства съ оною Республикою, старалася еще и болѣе о неприкосновенномъ соблюденіи сихъ двухъ драгоцѣнныхъ свойствъ политическаго ея бытія.

Сіи безпрерывныя и великодушныя старанія ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВА, плодъ любви ЕЯ къ правосудію и порядку вообще, равно какъ и доброжелательства и благоволенія ЕЯ къ народу, по одинакому своему произхожденію, по сходству языка и по разнымъ другимъ естественнымъ сношеніямъ съ народомъ скипетру ЕЯ подвластнымъ, вниманіе ЕЯ на себя обратившему, стѣсняли конечно честолюбіе и духъ господствованія тѣхъ, кои не довольствуясь удѣломъ власти, государственными узаконеніями имъ дозволенной, искали оную распространить съ ущербомъ самихъ сихъ законовъ. Сего ради ничего они не упустили, дабы съ одной стороны утомить дѣятельное попеченіе ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ о неприкосновенномъ сохраненіи правъ и преимуществъ знаменитой Польской націи, а съ другой оклеветать непорочность и благость ЕЯ намѣреній,

Declaracya.

Wolność y niepodległość Nayiaśnieyszey Rzeczy Pospolitey Polskiey wzbudzała zawsze we wszyſtkich Jey ſąſiadach pilną o nią troskliwość. NAYIASNIEYSZA IMPERATOROWA całey Ruſi, ktorą łączyli ieszcze do tego aktualne y formalne z Rzeczą Pospolitą związki, tym szczegulniey ieszcze znała ſię bydź obowiązaną, mieć pilne baczenie na nieskażone zachowanie tych dwoch drogich własności, ktore ſkładaią Jey polityczną iſtotę.

Ta to ſtateczna y wspaniała o to troskliwość NAYIASNIEYSZEY IMPERATOROWY pochodząca rownie z miłości porządku y ſprawiedliwości, iako tez z JEY dobrey chęci y zyczenia, dla tego narodu, ktorego y iednakowość pierwiaſtkowego początku, y ięzyk, y tyle innych naturalnych związkow z narodem ktoremu panuie, czynią go miłym w JEY oczach, nie dogodna zapewne była ambicii y duchowi panowania tych, ktorzy nie kontenci z tey częsci władzy ktorą prawa kraiowe im nadali, ſzukali Jey rozszerzenia z zgwałceniem tychze praw kraiowych. W tym widoku nic nie zaniedbali z iedney strony, czym by mogli NAYIASNIEYSZEY IMPERATROWY chęć oſtudzić czynnego baczenia na całość praw y prerogatyw zacnego narodu Polskiego, z drugiey, czym by oczernić czyſtość y dobroczynność JEY Zamiarow, wyſtawiaiąc ie we wszyſtkich zdarzeniach w tym znaczeniu, ktore wcale przeciwnym było JEY intenciom. Y w tym celu

представляя ихъ при всякомъ случаѣ въ видѣ имъ отнюдь не сродномъ. Такимъ образомъ предуспѣли они коварно преобразить въ умахъ непросвѣщенныхъ Актъ, коимъ Россія приняла на себя ручательство законной Конституціи сей націи, въ тягостное и уничижительное для нее иго, когда напротивъ того знатнѣйшіе Государства, и между прочими *Германія*, не токмо не отвергали таковые ручательства, но признали, искали и приняли ихъ яко твердѣйшую ограду своихъ собственностей и своей независимости. Сверьхъ сего произшествіе не давно случившееся паче всѣхъ доводовъ, которые употребить можно, доказуетъ сколь такое ручательство дѣйствительно и нужно быть можетъ, и что безъ него Республика, ударами внутреннихъ своихъ враговъ низверженная, къ возстановленію своему чрезъ многомощное заступленіе **ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВА ИМПЕРАТРИЦЫ** не имѣла бы предъ сею Монархинею инаго къ тому титла, кромѣ единой **ЕЯ** дружбы и единаго **ЕЯ** великодушія.

potrafili zdradnie Akt przez ktoren Rossia gwarantuie prawa y Konstytucie prawne tego narodu, wystawić y wytłumaczyć iako ciężące y obelzywe iarzmo, kiedy naypotężnieysze Państwa, a między innemi Jmperium Niemieckie, nie tylko nie odrzucały nigdy podobnych gwarancyi, ale onich sądzili, starali się, y ie przyimowały, iako fundament naymocnieyszy ich własności, y ich niepodległości. Przekonywa wszakze o tym dostateczniey niz wszystkie argumenta świeże zdarzenie, ile takowa gwarancia może być skuteczną y potrzebną, y że bez niey Rzecz Pospolita uległszy pod ciosami domowych swych nieprzyiacioł, nie miała by ku swemu dzwignieniu się, do wdania się NAYIASNIEYSZEY IMPERATOROWY innych tytułow, iak tylko samą JEY przyiazń y samą JEY wspaniałość.

Между тѣмъ ободрясь удачнымъ распространеніемъ всякихъ мечтаній и заблужденій въ нѣкоторой части націи, умыслившіе издавна ея порабощеніе и уничтоженіе древней ея вольности, ожидали токмо удобнаго времени къ произведенію въ дѣйство пагубныхъ своихъ намѣреній. Таковымъ представилось имъ неожиданное нападеніе на Россію съ двухъ сторонъ. Вскорѣ потомъ собрался Сеймъ въ Варшавѣ. Всѣ воеводства въ наказахъ данныхъ земскимъ Посламъ предопредѣлили ему быть вольнымъ и обыкновен-

Osmieleni iednakze że się im udało tylu omamieniami y rozsiewanemi falszywemi maxymami ułudzić iakąś część narodu, ci, ktorzy zamyslali oddawna podbicie y zniszczenie iego zadawnioney wolności, nie czekali tylko pomyślnego momentu, do wykonania swych okropnych zamysłow, iakoz rozumieli go znaleść w czasie dwoch woien, ktoremi Rossia była za razem napastowaną. W tym tedy samym czasie seym się zgromadził w Warszawie. Instrukcie wszystkich woiewodztw dane swoim Posłom, chciały go mieć wolnym y ordynaryynym, znagła przemienił on się w

нымЪ. Но внезапно превращенЪ онЪ вЪ СеймЪ сконфедерованный безЪ всякой извѣстной или видимой причины. АктомЪ Конфедераціи обнародованнымЪ и всему свѣту извѣстнымЪ, означены были предмѣты, вЪ коихЪ сія Конфедерація упражняться предполагала. Главнѣйшіе изЪ нихЪ долженствовали состоять вЪ сохраненіи *вольнаго Республиканскаго Правленія, вЪ удержаніи властей управляющихЪ вЪ обыкновенныхЪ ихЪ должностяхЪ и предѣлахЪ и вЪ соблюденіи собственностей ГражданскихЪ.* Польской націи самой остается судить по слѣдствію и постановленіямЪ сего Сейма, колико удалился онЪ отЪ предъявленныхЪ народной довѣренности предмѣтовЪ, замѣнивЪ оные другими явно имЪ противными.

Не входя вЪ изчисленіе всего вопреки и вЪ нарушеніе законовЪ и правЪ Республики учиненнаго сконфедерованнымЪ СеймомЪ, или лучше сказать господствующею вЪ немЪ партіею, довольно будетЪ изъяснить, что похитя, смѣшавЪ и присвоивЪ себѣ всѣ власти, которыхЪ совокупленіе вЪ одной рукѣ несовмѣстно сЪ Республиканскими началами, употребилЪ онЪ во зло каждую изЪ тѣхЪ властей самимЪ тиранскимЪ образомЪ, продлилЪ существованіе свое болѣе трехЪ лѣтЪ сЪ половиною, чему не находится ни одного примѣра вЪ лѣтописяхЪ ПольскикЪ, и напослѣдокЪ увѣнчалЪ всѣ свои пагубныя предпріятія тѣмЪ, что вЪ 3 день Маія 1791 года испровергнулЪ до основанія зданіе правленія, подЪ которымЪ Республика чрезЪ толь многіе вѣки процвѣтала и благо-

Konfederacki, bez zadney przyczyny ani znaney ani pozorney. Akt Konfederacyi gdy został ogłoszonym, zawierał w sobie prace y objekta ktoremi się miał Seym zatrudniać, pryncypalne bydź miały. Utrzymanie Rządu wolnego Republikantskiego, utrzymanie Magistratur w ich urzędowaniu y karbach, y utrzymanie własności obywatelow. Niechze sam narod Polski sądzi, iak daleko Seym oddalił się od tych obiektow ktore podał zaufaniu publicznemu, przez działanie poznieysze diametralnie przeciwne pierwszym.

Nie wchodząc tu w wyszczegulnienie wszystkich nieprawności, y wszystkich nadwerężenia praw y całosci Rzeczy Pospolitey ktore ten Seym konfederacki, a raczey Partia w nim panuiąca sobie pozwoliła, dosyć iest powiedzięć, że, przywłaszczywszy, zmięszawszy, y wcieliwszy w siebie wszystkie władze, ktorych połączenie w iednym ręku nie zgadza się nigdy z prawidłami Republikantskiemi, uzył sposobem nayokrutnieyszym na złe kózdey z tych władzy, przedłużył przeciąg swoiey trwałości więcey do puł czwarta roku, przeciąg, ktorego przykładu w w dzieiach Polskich nie masz, a nakoniec ukoronował wszystkie swe smutne zamiary, obaleniem aż do fundamentow w dniu iednym 3 Maia Roku 1791 całego gmachu Rządu, pod ktorym Rzecz Pospolita w pomyślności tyle wiekow trwała, a na iego zwaliskach powstała Monarchia, ktora w swych nowych pra-

дейсmвовала. Въ сей день она разрушилась и на ея развалинахъ воздвигнута Монархія, которая въ новыхъ законахъ изданныхъ будто для ограниченія оной, кажетъ одни только противурѣчія между ими самыми, несходство съ старыми и совершенной во всемъ недостатокъ, не оставляя Полякамъ ниже тѣни той вольности и тѣхъ преимуществъ, къ коимъ они всегда толь ревнительными себя показывали. Престолъ, изъ избирательнаго, обращенъ былъ въ наслѣдственный, и законъ благоразуміемъ предковъ ихъ уложенный и запрещающій при жизни Короля заниматься выборомъ ему преемника, нарушенъ столь же дерзновенно, какъ и всѣ тѣ законы, кои обезпечивали незыблемую твердость Республики. Употребленные средства къ произведенію всѣхъ сихъ насилій, были имъ весьма несообразны. Въ день Государственной перемѣны, Дворъ и Палата Сеймовая, наполнены были Варшавскою чернію, введены туда вооруженные люди, и пушки выдвинуты изъ Арсенала на истребленіе тѣхъ, кои оказали бы сопротивленіе производимому въ дѣйство заговору. Артиллерійской полкъ и Литовская Гвардія собраны для подкрѣпленія черни, возбудили въ ней ярость противу тѣхъ, отъ которыхъ опасались сопротивленія. Многихъ земскихъ Посдовъ непоколебимо пребывающихъ въ патріотическихъ своихъ правилахъ, угрожали лишеніемъ жизни. Между сими Калижской Посолъ Сухоржевскій приближаясь въ самомъ смиренномъ видѣ къ подножію престола для напамятованія Королю о святости учиненной имъ присяги въ на-

wach przez ktore ſtarano ią ſię niby ograniczyć, nie pokazuie tylko iednych drugim przeciwienſtwo, nieſtoſowność z dawnemi, y ich niedoſtateczność ze wszech miar zupełną, nie zoſtawia nawet Polakom proznego wyobrażenia tey wolności, y tych prerogatyw, o ktore oni zawsze naytroskliwſi byli. Tron Polski z Elekcyinego w dziedziczny przemieniono, y te prawo, ktore mądrość ich Przodkow dyktowała, y ktore zabrania za życia Krola, zamyslać o obraniu Jego Naſtępcy, było rownie zuchwale zgwałcone iak wszyſtkie inne, ktore zapewniały trwałość nieuſtaiącą Rzeczy Pospolitey. Spoſoby ktorych uzyto do dopełnienia tylu narzuceń, charakteryzowały ich gwałtowności, dnia Rewolucyi zamek y Izba Seymowa napełnione były pospolſtwem Warszawy, wprowadzono do niey lud uzbroiony, wytoczono z Arſenału armaty, Regiment Artylleriey, y Gwardie Litewskie zrgomadzono do wsparcia pospolſtwa, zapalczywość Iego pobudzono przeciwko osobom, ktorych ſię lękano oppozycyi, wielu Posłom krorzy trwali w Patriotycznych swych ſentymentach grożono utratą życia. Suchorzewski Poseł Kaliski czołgaiąc ſię z pokorą do Tronu aby przypomniał Krolowi swiętość Jego przyſiąg, ktore wykonał na *Pacta conventa*, na ten węzeł swięty y niemogący bydź rozwiązanym, ktory go złączył z narodem, był nie miłoſiernie nogami tłoczony, z wzgardą swego nieskazonego charakteru Repreſentanta narodu, y z zgorszeniem kozdego Polaka ktory ieszcze zupełnie nie utracił uczucia swego honoru, y swoiey wolności. Y tez to Revolucią tym spoſobem udziałaną ſtaraią ſię Jey naczelnicy udać zaządzę y chęć wolną y zgodną narodu.

блюденїи ПакшовЪ КонвеншовЪ, сего священнаго и неразрывнаго узла сопрягающаго его сЪ нацїею, безЪ жалосши попираемЪ былЪ ногами, не взирая на неприкосновенносшь сана его и кЪ великому соблазну всякаго Поляка не вовсе лишеннаго ощущенїй своея чесши и своея вольносши. ТакимЪ шо образомЪ произведенную перемѣну зачинщики ея покушаюшся предсшавишь вЪ шакомЪ видѣ, яко бы все шо исполнилось по свободному и добровольному желанїю народа!

Но сїи зачинщики, какЪ бы не довольсшвуясь причиненными нещасшному своему ошечесшву во внушренносши его бѣдсшвїями, искали еще всѣми способами навлечь ему оныя и изЪ внѣ, поощряя его на распри и даже на явную войну сЪ Россїею, древнею союзницею и лучшею и посшояннѣйшею прїяшельницею Республики и Нацїи Польской. Для ошвращенїя крайносшей на кошорыя ГОСУДАРЫНЯ ИМПЕРАТРИЦА безпресшанно была вызываема, пошребно было все человѣколюбїе и особливо шаже справедливосшь и прозорливосшь, сЪ каковыми ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВО обыкла различашь мнѣнїе приспрасшныхЪ людей ошЪ мнѣнїя общаго. Крашкое начершанїе дѣянїй, докажешЪ исшинну сказаннаго.

По объявленїи Поршою Опшоманскою войны Россїи, ПосолЪ ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА подалЪ записку Минисшерсшву Республики не имѣвшей шогда Сейма для предувѣдомленїя Ея о проходѣ РоссїйскихЪ войскЪ чрезЪ обласши Польскїя и для предложенїя Ей о назначенїи вЪ ближайшихЪ ВоеводсшвахЪ кЪ шѣмЪ мѣсшамЪ, гдѣ сїи

Ale nie dosyć im było na tylu wewnętrznych klęskach ktore swey nieszczęśliwey przynieśli oyczyznie, starali się ieszcze usilnie o to, aby na nią y zewnątrz sprowadzić, wprowadzaiąc ią w zatargi, a nawet w otwartą woyne z Rossyą, dawną swą Aliantką, y naylepszą y nayftatecznieyszą Przyiaciołką Rzeczy Pospolitey y narodu Polskiego; sama tylko Wielkomyślność IMPERATOROWY, a nadewszystko to, ta sprawiedliwość y doskonałość JEY swiatła ktorym rozeznać umie intencie intrygi, od intencyi generalnych, mogła wstrzymać te ostateczności, do ktorych ustawicznie pobudzaną była. Wyłuszczenie zebrane czynności odkryie iasnie prawde tego wniesienia.

Przy deklaracyi woyny, ktorą Porta Ottomańska Rossyi wypowiedziała, Poseł wielki IMPERATOROWY oddał note Ministrom Rzeczy Pospolitey, w czasie międzysejmowym uprzedzaiąc ich o przechodzie woysk Rossyiskich przez kraie Polskie, y proponuiąc w poblizszych lokacyi tych woysk Woiewodztwach, Kommissarzy, z ktoremi by można ułozyć się, względem płacy y przysposobie-

войски расположиться долженствовали, Комиссаровъ, съ коими бы можно было условиться о поставкѣ съѣстныхъ припасовъ и фуража и о платежѣ за оныя. Все было разпоряжено и постановлено дружелюбно и къ взаимной выгодѣ, не смотря на подущенiи недоброхотства которое начинало уже показываться. Но когда собрался Сеймъ и предпрiятiе о разрушенiи Республики, которое уже стало обнаруживаться, превозмогло надъ всѣми уваженiями о сохраненiи Ея покоя внутренняго и внѣшняго, то не только твердо настояли чтобъ Россiйскiя войска безъ изключенiя и самаго малаго числа опредѣленнаго для стражи учрежденныхъ тамъ Магазейновъ, немедлѣнно выведены были изъ Польши, но и затѣяны были всякiя затрудненiя въ продовольствiи Россiйскихъ войскъ съѣстными припасами возпрещенiемъ заведенiя новыхъ Магазейновъ и настоянiемъ чтобъ и старые перевезены были за границы Республики. При семъ случаѣ Скарбовая Комиссiя изъявила невмѣстное притязанiе о зборѣ вывозныхъ пошлинъ при переправѣ чрезъ Днѣстръ съ сихъ самыхъ Магазейновъ, составленныхъ великимъ иждивенiемъ и къ великому прибытку обывателей Польскихъ. Таковые поступки ни мало не соотвѣтствуютъ тѣмъ уваженiямъ, какiя должны взаимно наблюдать два сосѣдственныя Гусударства сопряженныя сверьхъ того дружбою и союзомъ. Обиды же всякаго рода чинимыя подданнымъ ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ, доведены были до такой степени, что нѣкоторые изъ нихъ находившiеся въ областяхъ Респу-

nia żywności y furazow, ftało fię urządzenie y ułozenie przyiacielskie z dobrem Stron obydwoch, mimo burzącey fię nieprzyiazności, ktorą iuz poftrzegać można było. Ale iak tylko seym fię uformował, y iak tylko proiekt zatracenia Rzeczy Pospolitey zaczynaiąc fię iasniey okazywać, wszyftkie zaftanowienia fię nad zachowaniem swey wewnętrzney y zewnętrzney fpokoyności przewazył, tak zaraz nie tylko zaczęto nayzywiey nalegać, aby woyska Roffyiskie nie wyłączaiąc nawet małey liczby tych, ktore uformowanych pilnowały Magazynow, na tych miaft z granic Polskich uftąpili, ale nad to wzniecano wszyftkie fposoby przeszkod, do uprowidowania fię woysk w potrzebną zywność, nie pozwalaiąc założenia nowych Magazynow, y nalegaiąc o to, aby dawne przenieſione były za granice Rzeczy Pospolitey: z tego powodu Kommiffia Skarbowa ofwiadczyła fprzeciwiaiące fię wszelkiey fluszności żądanie, aby cło od tychze Magazynow wiezionych za granice na Dnieftrze opłacane było od tych Magazynow, ktore z takim kosztem Roffyi, y z takiemi pożytkami właścicielow Polskich skupowane były. Podobne kroki nie odpowiadaią tym względom, ktore fobie winny dwa fąfiedzkie Páńftwa, złączone nad to węzłami przyiazni y fprzymierzeńftwa. Uciemiężenia wszelkiego rodzaiu ktore wyrządzano poddanym IMPERATROWY, były tak daleko pofunięte, że niektorzy z nich znayduiący fie w Páńftwach Rzeczy Pofpolitey za fwoim handlem ktory na wierze Traktatow y Prawa narodow prowadzili, oskarżeni złośliwie byli, iako by pobudzali Mięszkańcow kraiowych do buntu. Pod tym pretextem zabierani byli y ofadzani w więzieniach, fędziowie wyznaczeni do ich fądu, nie znayduiąc

блики по торговымъ своимъ дѣламъ, которыя они производили подъ покровительствомъ Трактатовъ и народнаго права, коварно обвиняемы были въ поджиганіи жителей къ бунту, и подъ симъ предлогомъ захвачены и въ тюрьму посажены. Судьи коимъ поручено произведеніе надъ ними суда, не находя никакихъ слѣдовъ взводимаго на нихъ преступленія, прибѣгали къ жестокимъ истязаніямъ для вынужденія отъ нихъ признанія, и по исторженіи онаго такимъ образомъ, безчеловѣчные сіи судьи приговаривали ихъ къ казни, которая надъ ними мучительски и исполнялась. Сей первой опытъ неправосудія, безчеловѣчія и лютости, открылъ пространное поле ко всякимъ розыскамъ, коимъ найпаче подвержены были жители тѣхъ провинцій, гдѣ исповѣдывается Греческая православная вѣра неуніатская. Епископъ Переяславскій и Архимандритъ Слуцкій, хотя подданный ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ, подпалъ сему гоненію. Не взирая на высокой въ духовенствѣ его санъ, не смотря на непорочность нравовъ и строгость правилъ его, возъимѣли на него подозрѣніе въ такихъ преступленіяхъ, которыя при всякомъ случаѣ выдумывать нужно было злобѣ и желанію, питать произведенное сею волненіе; сей Архіерей былъ взятъ и отвезенъ въ Варшаву, гдѣ и по сіе время содержится въ жестокой неволѣ. Народное право и въ самой сей столицѣ не больше уважено было относительно Министровъ ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА; ибо въ церковь ихъ, которая почитается принадлежащею къ самимъ занимаемымъ

żadnego sladu wyſtępku ktory im zadawano, męczyć ich na wymuszenie z nich wyznania mniemaney winy przed ſię wzięli, y tym ſpoſobem wymusiwszy wyznanie, pełni okrucięſtwa, wskazali ich na karę, ktorą nie ludzko wypełnić dopuścili. Ten pierwszy krok nie ſprawiedliwości, nieludzkości y okrucieńſtwa, otworzył drogę inkwiziciom wszelkiego rodzaiu, ktore przyciskali naywięcey obywatelow tych Prowincyi, gdzie wyznaią obrządek Religii prawowierney Greckiey niezjednoczoney. Biſkup Pereiaſławſki y Opat Słucki chociaż poddany IMPERATOROWY, zoſtał rownie ofiarą tego przesladowania, mimo znakomitego ſtopnia, ktory w Duchowieńſtwie posiadaią, mimo czyſtości obyczaiow y ſurowości Jego prawideł, o wyſtępki (ktore ſtwarzać w każdym momencie złosliwości y chęci pragnącey zamięszania, potrzeba było) był oczerniony, poymany y zaprowadzony do Warszawy, gdzie go dotąd w ciężkiey trzymaią niewoli. Prawa narodu nie były ſwiątobliwiey zachowane względem Miniſtrow IMPERATOROWY w ſamey Stolicy Państwa; gdy ich kaplica, ktora zdaie ſię składać część ich pałacu w ktorym mięszkaią, y ktora przez Herby Imperium Roſſyiskiego zewnątrz na niey przybite, iaśnie pokazuie że ieſt mieyſcem uprzywilejowanym, zgwałconą była, y żołnierz Polski napadłszy na nią, gwałtem z niey wyrwał iednego z należących do obrządku tey kaplicy, dla ſtawienia go bez żadney przyczyny przed ſądem, do ktorego cale nie należał. Sprawiedliwość, o ktorą Miniſtrowie Roſſyiscy w tym razie dopominali ſię, była pod błahemi odmowiona im przyczynami, y iednym ſłowem nie tylko wszyſtkie Traktaty nayſollennieysze ktore wiążą Roſſyą z Polską zgwałcone były y przeſtąpione w

ими домамъ и которая по находящемуся снаружи Россійскому ИМПЕРАТОРСКОМУ Гербу, означала ясно привилегированное мѣсто, ворвались нѣсколько солдатъ Польскихъ и захвативъ тамъ церковника, повлекли его безъ всякой причины въ судъ, которому онъ ни мало не подлежитъ. Требованное Россійскимъ Министромъ за сїе удовлетворенїе отклонено было подъ самыми пустыми предлогами и однимъ словомъ сказать, не токмо всѣ торжественные договоры соединявшїе Россїю съ Польшею испровержены и нарушены въ главнѣйшихъ ихъ статьяхъ, но вражда простерта до того, что отправлено было чрезвычайное Посольство въ Турцїю, бывшую тогда въ открытой войнѣ съ Россїею, для предложенїя наступательнаго союза противъ сей послѣдней Державы; чему Архивы Министерїяльныхъ переписокъ Варшавскаго Кабинета представятъ яснѣйшїе документы и доказательства. Даже должное уваженїе къ Особѣ и священному достоинству ГОСУДАРЫНИ ИМПЕРАТРИЦЫ наблюдаемо не было въ рѣчахъ говоренныхъ въ полномъ Сеймовомъ засѣданїи, и вмѣсто того чтобъ унять сїи безчинїя какъ надлежало, Начальники партїи испровергнувшей законы и правленїе Республики, одобряли и похваляли оныя.

Малѣйшее изъ сихъ оскорбленїй, не упоминая о тѣхъ, которыя умалчиваются для сокращенїя сихъ доводовъ, достаточно было бы къ оправданїю и узаконенїю предъ Богомъ и свѣтомъ тѣхъ мѣръ, каковыя ЕЯ ИМПЕРАТОРСКОЕ ВЕЛИЧЕСТВО употребить бы рѣшилась

punktach naywiększey wagi, ale nad to zawziętość swoią do tego posunięto, że wysłano, extraordynaryine Poselstwo do Porty, w woynie otwartey na ow czas będącey z Rossyą, ofiaruiąc jey przymierze zaczepne, wymierzone iedynie przeciwko Rossyi, czego Archiwa Korrespondencyi ministerialnych Kabinetu Warszawskiego dowody iasne pokażą. Uszanowanie nawet winne Osobie y dostoienstwu tak znakomitemu IMPERATOROWY, zachowano nie było w głosach ktore na Sessiach mowiono seymowych, y zamiast poskromienia iak nalezalo tych płochych nieprzyswoitości, osmielane y chwalone były przez naczelnikow Partyi, ktora wywrociła prawa y rząd Rzeczy Pospolitey.

Naymnieysza z tych uraz, nie wymieniaiąc tych ktore się opuszczaią aby nie przedłużać ich wywodu, iest dostateczną dla usprawiedliwienia przed Bogiem y obcemi Mocarstwami kroku, ktory by przedsięwzięła NAYIASNIEYSZA IMPERATOROWA, dla pozyskania nayswiętnieyszey satisfakcyi, ale by-

къ доставленію себѣ должнаго и гласнаго удовлетворенія. Но ОНА отнюдь не въ томъ намѣреніи указала изъяснить нынѣ сіи оскорбленіи. Свойственное ЕЙ правосудіе, не позволяетъ ЕЙ не различить всего Польскаго народа отъ единой изъ частей его, которая обманомъ получа его довѣренность, употребила ее во зло. ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВО на противъ того, искренно убѣждена что большая часть Націи не имѣла никакого участія во всемъ что сдѣлано въ Варшавѣ противъ ЕЯ и Республики, древней ЕЯ пріятельницы, а по тому и готова пожертвовать праведнымъ своимъ возчувствованіемъ надѣянію болѣе сообразному съ великодушными и миролюбивыми ЕЯ расположеніями, что собраніе новаго Сейма, загладитъ всѣ сіи обиды, послѣдуя съ большею точностію предписаніямъ своихъ учредителей и Государственнымъ Кардинальнымъ и непремѣннымъ законамъ, нежели настоящій Сеймъ, которой наруша всѣ оныя явнымъ образомъ, доказалъ собственною своею незаконностію сколь неправильны всѣ его дѣянія, которыя онъ совершилъ въ противность симъ законамъ.

naymniey nie w tey misli ie wyſtawić zamyſla. Sprawiedliwość JEY wrodzona nie pozwala JEY połączać cały narod Polski, z iedną z tych iego częścią, ktora zaufanie iego ujęła ſobie y zdradziła, y owszem przeciwnie, przekonana ieſt u ſiebie naymocniey, że większa iego liczba nie należy w żadnym ſpoſobie do tego wszyſtkiego, co udziałano w Warszawie przeciwko niey y Rzeczy-Poſpolitey JEY dawney przyiaciołce. NAYIASNIEYSZA IMPERATOROWA gotowa ieſt poświęcić swoy gniew ſprawiedliwy ktoren czuć winna nadziei, ktora czuley odpowiada JEY ſentymentom wſpaniałym y pragnącym pokoiu, że te wszyſtkie urażaiące Ją kroki, uyzsy poprawione przez zgromadzenie nowego ſeymu, wiernieyszego swoim inſtrukciom y prawom kardynalnym y niewzruſzonym kraiowym, niżeli był terazniejszy, ktory, zgwałciwszy ie wszyſtkie naywidoczniey, swoią własną nielegalnoscią wszyſtkie swoie naznaczył czynności, ktorych ſię dopuscił, z pogardą praw wszyſtkich.

Но хотя ЕЯ ИМПЕРАТОРСКОЕ ВЕЛИЧЕСТВО не желаетъ внимать гласу собственнаго своего мщенія, однакожъ не можетъ не преклониться на прозьбы принесенныя ЕЙ отъ многихъ Поляковъ, между коими находится не мало знаменитыхъ, сколь породою и саномъ ихъ въ Республикѣ, столь и Патріотическими добродѣтелями и способностію къ службѣ Государственной.

Ale iezeli NAYIASNIEYSZA IMPERATOROWA nie chce ſłuchać głosu właśnych swych uraz, nie może iednakże bydź nie czułą na głos zażaleń, z ktoremi do niey ſię udała wielka liczba Polakow, między ktoremi znayduie ſię wielu, rownie znakomitych przez ſwe urodzenie y ſtopień ktoren poſiadaią w Rzeczy-Poſpolitey, iak przez ſwe cnoty patriotyczne, y sposobność ſłużenia ſwemu kraiowi. Zapaleni gorliwością czyſtą

горя чистѣйшимъ и похвальнымъ усердіемъ о спасеніи отечества своего и паки о пріобрѣтеніи прежней вольности и независимости своей, согласились они между собою составить законную Конфедерацію, какъ единое дѣйствительное средство къ отвращенію бѣдствій причиненныхъ Націи беззаконною и насильною Варшавскою Конфедераціею. На сей конецъ, просили они о подкрѣпленіи и вспоможеніи ГОСУДАРЫНЮ ИМПЕРАТРИЦУ, которая не усумнилась обнадежить ихъ въ томъ и другомъ, слѣдуя съ своей стороны расположеніямъ дружбы и благоволенія своего къ Республикѣ, и точно исполняя обязательства своихъ съ Нею Трактатовъ.

Въ слѣдствіе сихъ обѣщаній, ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВО повелѣла нѣкоторой части своихъ войскъ вступить въ области Республики. Они предстанутъ тамъ яко дружественныя и для способствованія возстановленію правъ и преимуществъ Ея. Всѣмъ, которые примутъ ихъ въ таковомъ видѣ, доставлены будутъ, сверьхъ совершеннаго забвенія прошедшаго, всякія вспоможенія, личная безопасность и совершенное обезпеченіе ихъ собственностей. ЕЯ ИМПЕРАТОРСКОЕ ВЕЛИЧЕСТВО надѣется, что всякой благомыслящій Полякъ, прямо любящій свое отечество, приметъ въ надлежащей цѣнѣ намѣренія ЕЯ ВЕЛИЧЕСТВА и признаетъ что онъ будетъ защищать свое собственное дѣло, когда станетъ искренно и усердно способствовать великодушнымъ подвигамъ, которые отъ НЕЯ употреблены будутъ по согласію со всѣми истинными

y chwalebną ratunku swoiey oyczyzny y odzyskania dawney wolności y niepodległosci, złączyli ſię z sobą ku zdziałaniu prawney konfederacyi, iako szczegulnego y skutecznego lekarſtwa, przeciwko nieszczęsliwosciom ktore Warszawska konfederacia nieprawna, y moc ſobie nad prawa przywłaszczaiąca, pogrązyła narod. Ządali na ten koniec wsparcia y pomocy IMPERATOROWY, ktora przyrzekła im pierwszé y drugie, będąc powodowaną do tego ſentymentami przyiazni y naylepszey chęci dla Rzeczy Pospolitey, dopełniaiąc naymocniey wszyſtkich względem niey Traktatow.

Dla uskutecznienia więc tych przyrzeczeń, rozkazała NAYIASNIEYSZA IMPERATOWA, części iedney swych woysk, wniyść w kraię Rzeczy Poſpolitey; wchodzą one, iako przyiazni, dla uskutecznienia wspolnie dzieła, odrodzenia ſię Rzeczy Poſpolitey w swoie prawa y prerogatywy. Wszyscy ci, ktorzy ie za takich uznaią, doswiadzą, oprocz zapomnienia zupełnego przeszłych uraz wszyſtkiey pomocy, bespieczeńſtwa dla swych osob, y utwierdzenia w ſwoich własnościach; NAYIASNIEYSZA IMPERATOROWA podchlebia sobie, że kozdy dobry Polak, kochaiący prawdziwie ſwoią Oyczyzne będzie umiał cenić zamiary NAYIASNIEYSZEY IMPERATOROWY, y przekonać ſię u ſiebie, łączyć ſię sercem y duszą z wſpaniałemi JEY uſiłowaniami, ktore uzyte będą w spolnym porozumieniu ſię z prawdziwemi patriotami dla przywrocenia Rzeczy Pospolitey Jey wolności, prerogatyw y praw ktore pretendowana konſtytucia 3 Maia Jey wydarła, ieſt

сынами отечества для возвращенія Республикѣ вольности, преимуществъ и законовъ, кои у Нея похитила беззаконная Конституція 3 Маія. Естьли нѣкоторые изъ нихъ усумнятся, по причинѣ присяги которую учинили они ошибкою, или которая исторгнута отъ нихъ силою или обольщеніемъ, таковые да размыслятъ, что одна священная и истинная есть та, которою клялись они соблюдать и защищать до послѣдней капли крови вольное и Республиканское правленіе, въ которомъ они родились, и что возобновленіемъ только сей прежней присяги, возмогутъ они загладить клятвопреступленіе, въ которое они впали учиненіемъ новой. Но естьли сыщутся люди, кои по ожесточенію своему въ ослѣпившемъ ихъ развратѣ ставутъ противиться благотворительнымъ видамъ ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА и патріотическимъ желаніямъ своихъ согражданъ, таковые должны приписывать сами себѣ тѣ непріятности и бѣдствія, которымъ они подвержены будутъ, толь справедливѣе, что отъ нихъ единственно зависитъ избавиться отъ оныхъ скорымъ и искреннымъ раскаяніемъ.

Нижеподписавшійся чрезвычайный Посланникъ и Поломочный Министръ, на котораго возложено объявить о сихъ намѣренніяхъ ЕЯ ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА и о праведныхъ причинахъ ЕЯ къ тому побудившихъ, имѣетъ также повелѣніе пригласить почтенную Польскую Націю, дабы положила она все свое надѣяніе на великодушіе и безкорыстіе, коими руководствуется ЕЯ ВЕ-

to ſłuzyć właśnemu dobru y interreſſowi. Jezeli ieſt kto takowy ktory by rozumiał bydź powinnoscią, wahać ſię z przyczyny przyſięgi, ktorą, albo błąd wykonać dopuſcił, albo ſiła y uludzenie wymogły, niech ſię nad tym zaſtanowią, że ta tylko przyſięga ieſt ſwiętą y prawdziwą, ktora ich wiąże utrzymywać y bronić swym życiem Rząd wolny y Republikantſki, w ktorym ſię urodzili, y że powtorzyć dawne przyſięgi, ieſt iedyny ſposob nadgrozić krzywoprzyſięſtwo ktore swieżo popełnili. Ale iezeli są tacy, ktory zaslepieni uporem w swych przewrotnych prawidłach w ktore ſiebie wplątać dozwolili, przeciwić ſię będą chęciom dobroczynnym IMPERATOROWY y chęciom patriotycznym ich wspoł-obywatelow, ci niech nieszczęsciow y ſurowości ktorey ſię exponuią, na samych ſiebie winę kładą, tym ſprawiedliwiey gdy od nich samych zależało uniknąc ich, przez prędki szczery żal y poprawę.

Niżey podpisany Poseł extraoadynaryny y Miniſter Pełnomocny, maiący zlecenie donieść o takowych zleceniach NAYIASNIEYSZEY IMPERATOROWY, y o ſprawiedliwych pobudkack ktore Ją do tego determinowały, ma oraz zlecenie, wezwać y zaproſić zacny narod Polski, aby całe ſwoie zaufanie bezpiecznie złozył w wſpanialości y nieintereſſowaniu ktore powoduią kroki NAYIASNIEYSZEY IMPERATOROWY, y

ЛИЧЕСТВО въ семъ подвигѣ и которыя побуждаютъ ЕЯ усердно желать видѣть вскорѣ Республику паки утвержденную въ основанiяхъ своихъ благоразсудительнымъ возстановленiемъ равновѣсiя властей Ею управляющихъ, яко вѣрнѣйшимъ средствомъ къ прочному соблюденiю внутренняго спокойствiя, добраго сосѣдства и согласiя со всѣми Ея Сосѣдами. Дана въ Варшавѣ, Маiя 7/18 дня 1792 года.

На подлинной подписано

Яковъ Булгаковъ.

ktore wzbudzaią w niey nayżywsze pragnienie widzieć wkrotce utwierdzoną w swoich fundamentach Rzecz-Pospolitą, przez mądre mocy rownoważność, iako naypewnieyszy sposob trwałości, Jey spokoyności wewnętrzney, y związkow dobrego sąsiedztwa, y zgody z wszystkiemi swemi Sąsiadami. Dana w Warszawie Maja 7/18 dnia 1792 Roku.

Na oryginale podpisano

Iakob Bulhakow.